

ӘДІСТЕМЕЛІК БЮЛЛЕТЕНЬ

«Болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігіне жұмыс берушілердің талаптары негізінде түлек моделін қалыптастыру»

«БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІНЕ ЖҰМЫС БЕРУШІЛЕРДІҢ ТАЛАПТАРЫ НЕГІЗІНДЕ ТҮЛЕК МОДЕЛІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ»

Білім беру реформасын жүзеге асырудағы негізгі тұлға педагог болып табылады. Мемлекеттің педагог мамандарға бағдарланған әлеуметтік тапсырысы ең алдымен, жоғары оқу орнын, балабақша, мектеп таңдау жағдайында өз бетімен жауапты шешім қабылдай алатын, ынтымақтастыққа икемді, ел тағдырына жанашырлықпен қарайтын жоғары құзіретті мамандарды қалыптастыруды көздейді. Кәсіби құзіреттілікті қалыптастырудың негізгі бағыттары білім беру мазмұнын жаңартудың және қазақстандық білім беру жүйесін өзгертудің негізгі бөлігі болып табылады. Алайда білім берудің сапасы мен тиімділігін арттыруды жүзеге асыруда қазіргі педагог мамандардың қолынан келер мүмкіндіктерінің арасындағы қарама-қайшылықтың сақталып отырғанын атап айту керек. Осы қайшылықтарды жоюда білім беру саясатындағы басым бағыттардың бірі – білім беру үдерісін құзіретті тәсілге бағдарлай отырып, оны жүзеге асырудың жолдарын қамтамасыз ететін төмендегідей маңызды міндеттерді шешу қажет:

Білім беру жүйесін жаңарту жағдайында кәсіби қызметтің жаңа тәсілдерін, педагогикалық үдеріске қатысушылар арасындағы жаңа қатынас құрылымын игерген маман даярлануы қажет. Кәсіби құзіреттердің білім беруді ақпараттандыруға байланысты талаптарға сәйкестігі – педагогикалық оқу орындарының түлектері соңғы уақыттарда бастапқы қолдану дағдыларын игергенін көрсетіп жүр. Біліктілікті арттыру жүйесі мен түрлі серіктестіктер жобалары жалпы алғанда қызметкерлердің компьютерлік сауаттылығын қамтамасыз ету міндеттерін орындауға көңіл бөлгендігімен, болашақ мамандар ақпараттық ортадағы өзіндік жұмысты ұйымдастыруға жеткілікті дәрежеде дайын болуы керек.

Кәсіби құзіреттілікті қалыптастырудың барлық құрылымдық құрамдас бөліктері болашақ мамандардың білім беру ұйымдарындағы қызметіне, атап айтқанда, нақты педагогикалық жағдайларды шеше алу шеберлігіне бағытталған. Мамандардың кәсіби даярлығы, яғни оның білім беру қызметі барысында иеленген білімі, тәжірибесі, жеке және әлеуметтік қасиеттері мен құндылықтарын жұмылдыру қабілеті оның кәсіби құзіреттілігін қалыптастырып, біліктілігін арттаруды құрайды және оны өз тәжірибесінде тиімді пайдалана алуымен өлшенеді.

Жылқайдарова Г.Б. арнайы пәндер оқытушысы

МОДУЛЬДІ – ҚҰЗЫРЕТТІЛІК ТӘСІЛІ НЕГІЗІНДЕ БІЛІМ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ЖҰЗЕГЕ АСЫРУ БАРЫСЫНДА МАМАНДЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Оқу орынында болашақ мамандарды кәсіби даярлауға қойылатын басты талаптардың бірі - білім беру тәжірибеге бағытталған тәсілді іске асыру болып табылады. Осыған байланысты, әсіресе терең пысықтауды нақты өндіріспен қойылатын талаптарды зерделеу мен қалыптастыруды талап етеді.

Қалыптасқан жағдайдан шығу үшін кәсіби білімі бар мамандарды даярлаудың мақсатты кіші жүйесін әзірлеу және оған мамандарды даярлаудың барлық процесін нақты бағдар беру болып табылады деп есептеймін. Бұл жұмыс оқу орнының көлік кәсіпорындарымен тығыз ынтымақтастығында жүзеге асырылуы тиіс. Бүгінгі күні мамандарды даярлау кезінде, атап айтқанда мақсатты кіші жүйені әзірлеу кезінде біліктілік тәсіліне құзыреттілік тәсілге көшу талап етіледі.

Осыған байланысты маман сапасының кешенін қалыптастыруда бар тәсілдерге талдау жүргізу барысында, ол қазіргі кезде теория мен тәжірибе тәжірибелік қызмет талаптарынан туындайтын қызметкердің сипаттамасын белгілеу үшін бірыңғай терминология қалыптаспағанын көрсетті. Қысқаша сипаттамасын келтірейік. Бұл құжат негізгі кәсіби талаптарды қамтитын құжат болып табылады, оған мамандық меңгеру немесе лауазым ауыстыру барысында адамның кәсіби қасиеттерін дамыту бағдарлануы тиіс. Әдетте, ол қызметкердің моделін (кәсіби, іскерлік, жеке қасиеттер) және лауазым моделін (функциялар, міндеттер, міндеттер, жауапкершілік және т. б.) қамтиды.)

Маманның модельдері біліктілік тәсіліне негізделіп, тәжірибелік қызметте іске асырылуы оның еңбегінің тиімділігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін жеке тұлғаның әлеуетті сипаттамаларын зерттеуге бағытталғанын атап өткен жөн.

Бүгінгі күні талап етілген қызметкердің сапасын есепке алу және құру құзіретті тәсілге мүмкіндік береді, оның шеңберінде екі негізгі түсінік-құзыреттілік пен құзыреттілік көрініс табады. Қолданыстағы түсініктемелерді жинақтау негізінде құзырет нақты жұмыс орыны ұсынатын қызметкерлердің сипаттамаларының немесе қызметкердің сапаларына қойылатын талаптардың құрамын білдіреді. Құзыреттілік деп қызметкердің сапаларының біліктілік талаптарына сәйкестігінің интегралдық сипаттамасын түсіну керек, ол нақты жұмыс орнында лауазымдық міндеттерді тиімді орындауға мүмкіндік береді.

Құзыреттілік тәсілді жүзеге асыру қызметкердің құзыреттілік моделін құруды көздейді. Құзыреттілік моделі нақты жұмыс орнында лауазымдық міндеттерді тиімді орындау үшін қажетті маманның сапаларының кешенді сипаттамасын білдіреді. Ол талаптарды компанияның ішкі және сыртқы қызметінің өзгермелі жағдайына тез ден қоюға және икемді өзгертуге мүмкіндік береді. Құзыреттілік моделі маманның профессиограммасы мен моделін құруды болжайтын тәсілдерді дамытады және оларды индивидтің әлеуметтік мінез-құлық, топта жұмыс істеу қабілеті, бастамашылық, жауапкершілік және т. б. сияқты сипаттарымен толықтыра отырып, білімін, шеберлігі мен дағдыларын қоса алғанда, қазіргі қызметкерге қойылатын барлық талаптарды біріктіруге мүмкіндік береді.

Амрина М.Т. арнайы пәндер оқытушысы

Пайдалану-экономикалық пәндерінің бірлестігі